

The article uses general theoretical methods of analysis, synthesis, abstraction, concretization, systematization and generalization, etc.

The article reveals the main stages of the process of knowledge acquisition by a student, which are capable of providing a full cycle of educational and cognitive actions in studying the educational material of the school course "Informatics": perception, comprehension, generalization and consolidation of knowledge.

To increase the efficiency of the first stage of the process of students' assimilation of knowledge of the school course "Informatics", the teacher is suggested to take into account the rule "7 ± 2" and strategies for increasing the efficiency of reading.

To increase the efficiency of the second, third and fourth stages of the process of students' assimilation of knowledge of the school course "Informatics", a number of strategies are identified that focus on both the teacher's and students' activities.

Special attention is paid to the process of forgetting new educational material in computer science by a student. It is determined that it is characterized by the G. Ebbinghaus forgetting curve and the G. Ebbinghaus forgetting curve with repetitions. For effective memorization of educational information, two repetition schemes are proposed. Proposed recommendations that will ensure effective organization of repetition of educational material in Informatics lessons.

Keywords: process of students' assimilation of educational material; optimization strategies; school course "Informatics"; perception of educational information; comprehension, generalization and consolidation of educational information; forgetting educational information.

Одержано редакцією 20.03.2026
Прийнято до публікації 06.04.2026

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2026-2-143-149>

 <https://orcid.org/0009-0002-5555-8696>

ГЛІНКІН Артем

аспірант катедри німецької мови і літератури з методикою викладання,
Криворізький державний педагогічний університет

 somersonj@gmail.com

УДК 37.091.313:37.064]:[373.5.016:81'243](4)(045)

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ МЕДІАЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано стан навчання медіації в сучасній шкільній іншомовній освіті європейських країн.

На основі аналізу навчальних планів Баварії, Баден-Вюртембергу та Франції з'ясовано особливості навчання різних видів медіативної діяльності й використання медіативних стратегій, передбачених Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.

Встановлено, що попри відображення медіації у європейських нормативних документах у сфері освіти її інтеграція в навчальну практику є нерівномірною, з акцентуванням переважно на окремих підвидах медіації тексту, зокрема, передаванні конкретної інформації та опрацюванні тексту. Недостатньо представлені ті підвиди медіації тексту, які спрямовані на продукування креативних текстів, а також на розвиток навичок опису візуалізованої інформації та/або статистичних даних. Медіація понять репрезентована фрагментарно: у програмах Баварії та Баден-Вюртембергу її не виявлено, тоді як у Франції вона реалізована повністю. Водночас медіація спілкування посідає належне місце у сфері навчання іноземних мов у всіх розглянутих країнах. Крім того, навчальні плани характеризуються неоднорідним охопленням медіативних стратегій, зокрема відсутністю стратегії структурування складної інформації.

Констатовано, що в шкільній практиці Литви, Польщі, Португалії та Іспанії розвиток навичок і вмінь медіації під час навчання іноземних мов є децю обмеженим. Зокрема, впровадження медіації передбачає акцентування на окремих підвидах медіації тексту зі стратегією адаптації мови, тоді як медіація понять та медіація спілкування фрагментарно або не представлені в

освітньому процесі.

Виявлено, що в більшості завдань, спрямованих на розвиток навичок медіації, не подано чіткого розмежування видів медіативної діяльності та відповідних стратегій.

Ключові слова: медіація; медіативна компетентність; види медіативної діяльності; медіативні стратегії; навчання іноземних мов; європейські заклади середньої освіти; шкільна іншомовна освіта.

Постановка проблеми. У сучасній іншомовній освіті медіацію розглядають як одну з ключових складових комунікативної компетентності, що набула особливої актуальності після оновлення Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (ЗЄР). Її роль у навчанні іноземних мов у закладах загальної середньої освіти полягає у формуванні здатності учнів ефективно передавати інформацію, адаптувати мовлення до потреб співрозмовника, налагоджувати взаєморозуміння та здійснювати міжкультурну взаємодію в реальних комунікативних ситуаціях. У цьому контексті медіація набуває важливого значення для формування медіативної компетентності учнів.

Доповнення до ЗЄР суттєво розширило розуміння медіації, визначивши чотирнадцять підвидів медіативної діяльності, що охоплюють медіацію тексту, медіацію понять і медіацію спілкування, а також п'ять підвидів медіативних стратегій, включно зі стратегіями тлумачення нових понять та стратегіями спрощення тексту, створивши

таким чином розгорнуте нормативне підґрунтя для впровадження медіації в національні освітні стандарти. Проте перенесення цих положень у шкільну практику виявилося неоднорідним: різні країни неоднаково визначають місце медіації в навчальних програмах, а реальна практика нерідко відстає від задекларованих вимог.

Відтак, попри активне дослідження медіації в науковому дискурсі, питання системності представлення видів медіативної діяльності у навчальних планах та готовності вчителів до реалізації відповідних завдань є недостатньо розробленим. У зв'язку з цим актуальним є аналіз європейського досвіду навчання медіації та виявлення проблемних питань, що потребують подальшого з'ясування.

Огляд результатів, дотичних до теми статті. Теоретичні й методичні засади медіації, видів медіативної діяльності та медіативних стратегій висвітлено у ЗЄР (Common European Framework, 2020). Джерельну базу дослідження становлять також навчальні плани закладів загальної середньої освіти Баварії, Франції та Баден-Вюртемберга. У Баварії (LehrplanPLUS, 2026) подано перелік умінь для кожної іноземної мови та відповідного року навчання, якими мають володіти учні для здійснення медіативної діяльності. У програмах Франції (Les programmes de langues, 2024) представлено види медіативної діяльності, рівні володіння мовою та відповідні дескриптори. Натомість у навчальних планах Баден-Вюртемберга (Staatsministerium für Kultus Baden-Württemberg, 2016) подано лише обмежену інформацію щодо окремих умінь, пов'язаних із навчанням медіації.

Практичні аспекти реалізації медіації у шкільній іншомовній освіті досліджено у працях зарубіжних науковців (Žindžiuvienė, 2023; Žindžiuvienė, Szlaužys, 2015; Pazos Anido, 2012; Alcaraz Marmol et al., 2024).

Метою дослідження є проаналізувати стан навчання медіації в шкільній іншомовній освіті європейських країн; виявити особливості навчання різних видів медіативної діяльності й використання відповідних медіативних стратегій та окреслити проблемні питання у теорії й практиці навчання медіації.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети застосовано теоретичні методи: аналіз літератури, синтез, індукція, дедукція – для з'ясування стану досліджуваної проблеми; систематизація та узагальнення – для визначення проблемних питань навчання медіації у європейській шкільній практиці.

Результати дослідження. Залучення досвіду європейських освітніх систем та аналіз відповідних наукових розвідок дозволяє визначити спектр видів медіативної діяльності та їхніх стратегій, які формуються у шкільній практиці та виявити прогалини у їх реалізації. Отримані результати слугують підґрунтям для подальшого зіставлення із вітчизняною освітньою практикою та обґрунтування необхідності її вдосконалення.

Згідно з навчальними планами Німеччини (LehrplanPLUS, 10 Eng, 2026; LehrplanPLUS, 10 Fran, 2026; LehrplanPLUS, 10 Span, 2026) медіація (нім. *Sprachmittlung*) входить до складу комунікативної компетентності (нім. *Kommunikative Kompetenz*), а саме комунікативних умінь (нім. *Kommunikative Fertigkeiten*) поряд з аудіюванням, читанням, письмом та говорінням. Зокрема, аналіз навчальних планів середніх шкіл (нім. *Realschule*) Баварії (Федеративна Республіка Німеччина) засвідчує, що в 10 класі медіація пов'язана насамперед із опрацюванням іншомовних текстів різних жанрів і тематики (репортажі, подкасти, телевізійні програми, рецензії на фільми чи книги, інтерв'ю). Учні навчаються відтворювати їхній зміст рідною мовою, узагальнювати, перефразувати, презентувати та переказувати інформацію, а також виступати посередниками в комунікативних ситуаціях, зокрема під час висловлення скарг чи вирішення побутових проблем або дискусій. Важливим є також урахування адресата та ситуації спілкування, що передбачає адаптацію висловлювання. Крім того навчання медіації передбачає переклад (статей з молодіжних журналів, інформаційних брошур, інтерв'ю) як з іноземної мови на рідну (зазвичай), так і навпаки із використанням стратегій медіації, що сприяє ефективному взаємообміну інформацією між співрозмовниками. Відтак баварська модель навчального плану 10 класу охоплює стратегію *адаптації мови*, три підвиди *медіації тексту*: *передавання конкретної інформації*, *опрацювання тексту та переклад*; один підвид *медіації спілкування* – *фасилітацію спілкування у делікатних ситуаціях та під час незгоди*.

Своєю чергою, під час зіставлення навчальних планів 10 та 11 класів федеральної землі Баварії суттєвих відмінностей у переліку навичок навчання медіації не було виявлено. На відміну від здобувачів освіти 10 класу, учні 11 класу гімназії (нім. *Gymnasium*) (LehrplanPLUS, 11 Eng, 2026; LehrplanPLUS, 11 Fran, 2026; LehrplanPLUS, 11

Span, 2026) мають вміти передавати зміст більш складних автентичних текстів (статті), фільмів рідною або іноземною мовою з урахуванням цільової аудиторії. Крім того, спостережено ускладнення перекладацької діяльності: учні повинні навчитися опрацьовувати більш розлогі тексти (рецензії на фільми, літературні тексти, навчальні програми), виконуючи переклад переважно з рідної мови іноземною – усно чи письмово, точно або лаконічно, залежно від завдання.

Важливою рисою навчання медіації у 11 класі також є врахування культурного аспекту: учні мають пояснювати культурно-специфічні терміни та явища, зокрема у контексті франко-німецьких відносин, із застосуванням різних компенсаторних стратегій (перифразування, використання антонімів або наведення прикладів). Відповідно, у навчальному плані 11 класу, порівняно з 10, розширено перелік підвидів медіації і додатково подано *фасилітацію полікультурного простору як складову медіації спілкування*, а також стратегії: *зв'язок із попередніми знаннями та розширення інформаційно насиченого тексту*.

У 12–13 класах гімназії (LehrplanPLUS, 12 Eng, 2026; LehrplanPLUS, 13 Fran, 2026; LehrplanPLUS, 13 Span, 2026) перелік медіативних умінь якісно не розширюється порівняно з попереднім роком, однак вимоги до їх виконання суттєво зростають. Передусім учні мають перекладати автентичні усні та письмові тексти, що охоплюють складні абстрактні теми, при цьому переклад здійснюється винятково з рідної мови іноземною відповідно до комунікативної мети. За потреби вони залучають невербальні засоби, як-от жести та міміку, а також творчо додають культурно-специфічні пояснення з урахуванням нюансів та адаптації повідомлення. З огляду на це, порівняно з попередніми класами репертуар підвидів медіації та їхніх стратегій не розширюється у баварській моделі 12–13 класів, проте рівень сформованості умінь значно зростає.

Відтак шкільна освітня модель навчання медіації у Баварії вирізняється послідовною та деталізованою інтеграцією медіації в іншомовну підготовку. Медіацію представлено як компонент комунікативної компетентності в 10–13 класах, тоді як вимоги до її оволодіння поступово ускладнюються з кожним навчальним роком. Водночас зіставлення змісту навчальних планів із повним переліком підвидів медіації та її стратегій, визначених у ЗЄР, дозволяє виявити певну асиметрію в охопленні медіативного репертуару. Так, із семи підвидів *медіації тексту*

програма 10–13 класів стабільно реалізує три: *передавання конкретної інформації, опрацювання тексту та переклад*. Поза межами навчальних планів є *пояснення даних*, поданих у графічній або табличній формі; *ведення нотаток* як самостійний підвид; а також обидва підвиди, пов'язані з художніми текстами: *вираження особистої реакції та критична оцінка креативних текстів*. Медіація *понять*, що охоплює *фасилітацію партнерської взаємодії з однолітками, співпрацю задля конструювання смислів, керування взаємодією та стимулювання концептуального обговорення*, у баварських програмах не представлена. З підвидів *медіації спілкування* нереалізованим залишається виконання ролі посередника у неформальних ситуаціях. Серед п'яти категорій медіативних стратегій програма охоплює три: *зв'язок із попередніми знаннями, адаптацію мови та розширення інформаційно насиченого тексту*, тоді як *структурування складної інформації та спрощення тексту* не враховано у навчання іноземних мов. У зв'язку з цим, попри детальне нормативне закріплення медіації у баварських шкільних навчальних планах, реалізована модель охоплює лише частину підвидів медіації, передбачених ЗЄР, із помітним домінуванням *медіації тексту* та недостатньою репрезентацією медіації *понять*.

У навчальних планах французьких шкіл (Les programmes de langues, 2026; Projets de programmes de langues, 2024; Programme d'anglais, 2024) для учнів 10 класу (рівень B1–B1+) та 11 класу (рівень B2) навички медіації поступово ускладнюються відповідно до зростання автономності учнів. На рівні B1–B1+ учні навчаються передавати й узагальнювати інформацію з різних джерел для іншого адресата, стисло підсумовувати тексти, робити нотатки, організовувати просту групову взаємодію, давати інструкції, сприяти співпраці та допомагати учасникам уточнювати свої позиції у знайомих комунікативних ситуаціях. На рівні B2 ці навички розширюються до синтезу й зіставлення інформації з різних усних і письмових джерел, ефективного керування груповою роботою, представлення групових рішень, сприяння досягненню консенсусу, посередництва в міжкультурній взаємодії та подолання непорозуміння між співрозмовниками. З огляду на це, старші класи Франції акцентують увагу на *медіації тексту* (*передавання конкретної інформації, опрацювання тексту, ведення нотаток*), *медіації понять* (*фасилітація партнерської взаємодії з однолітками, співпраця задля конструювання*

смислів, керування взаємодією, стимулювання концептуального обговорення) та медіації спілкування (фасилітація полікультурного простору, фасилітація спілкування у делікатних ситуаціях та під час незгоди). Стратегії медіації представлені адаптацією мови та спрощенням тексту.

Відтак шкільні програми Франції репрезентують найбільш детально представлену модель медіації, охоплюючи максимальну кількість підвидів медіативної діяльності. Водночас у програмах обмежено репрезентовані такі підвиди медіації тексту, як пояснення даних, переклад письмового тексту, вираження особистої реакції на креативні тексти та їхній аналіз і критична оцінка. Медіація спілкування майже повністю відображена у навчальному плані, за винятком виконання ролі посередника у неформальних ситуаціях. Крім того, у програмах не простежено системне відображення стратегій медіації, а саме: зв'язку із попередніми знаннями, структурування складної інформації, розширення інформаційно насиченого тексту. Перевагою французьких шкіл є те, що у повному обсязі представлена медіація понять, що зумовлено поєднанням організації взаємодії у групі та співпраці учнів. З огляду на це, попри найповніше охоплення підвидів медіації, французька модель також демонструє відносну нерівномірність їхньої репрезентації та обмежене представлення окремих текстових, комунікативних і стратегічних аспектів медіативної діяльності.

Своєю чергою, в навчальних планах іншої федеральної землі Німеччини – Баден-Вюртемберг (Sprachmittlung in den Bildungsplänen, 2016) – вимоги до учнів щодо оволодіння вміннями медіації, як частини міжкультурної комунікативної компетентності дещо лімітовані: від дотримання правил ввічливості до здатності здійснювати усну або письмову медіацію з урахуванням ситуації спілкування. Крім того, суб'єкти навчання повинні вміти трансформувати інформацію відповідно до мети комунікації, статусу, соціальної ролі співрозмовника, фонових знань і культурних норм реципієнта. Така адаптація може виявлятися у доборі відповідного реєстру спілкування, акцентуванні ключових смислів, реорганізації змісту повідомлення, наданні додаткових пояснень, а також використанні культурно релевантних евфемізмів. На відміну від баварської та французької моделей, де медіація охоплює різноманіття підвидів діяльності, баден-вюртемберзький навчальний план зводить її переважно до міжкультурного виміру трьох видів медіації

спілкування (фасилітація полікультурного простору, виконання ролі посередника у неформальних ситуаціях та фасилітація спілкування у делікатних ситуаціях та під час незгоди) з найбільшим діапазоном стратегій медіації (зв'язок із попередніми знаннями, адаптація мови, розширення інформаційно насиченого тексту та спрощення тексту). У межах медіації тексту найбільш репрезентованими є такі підвиди, як передавання конкретної інформації та опрацювання тексту, водночас спостерігається відсутність системного охоплення медіації понять. Відтак баден-вюртемберзький навчальний план, попри наявність окремих підвидів медіативної діяльності, має більш узагальнений і рамковий характер порівняно з іншими розглянутими системами, оскільки не містить диференціації за роками навчання, рівнями володіння мовою, навчальними предметами та детальними дескрипторами, а радше окреслює загальні орієнтири розвитку медіативних умінь, ніж формує повноцінну поетапну методичну модель їх формування. Зазначена специфіка нормативного представлення медіації пояснюється тим, що розробка навчального плану передувала оновленню дескрипторної бази ЗЄР, що зумовило відповідний розрив між регіональними стандартами й актуальними загальноєвропейськими вимогами.

Доповненням до аналізу нормативної бази слугують емпіричні дослідження, які розкривають особливості реалізації медіації у реальному освітньому процесі. Задля цього апелюємо до наукових розвідок, присвячених стану навчання медіації в європейських школах. Важливою для нашого дослідження є наукова праця (Žindžiuvienė, 2023), у якій проаналізовано особливості реалізації видів медіації в 11–12 класах середніх шкіл Литви з урахуванням оновлених положень ЗЄР. Результати свідчать про майже повну відсутність письмової медіації, окрім конспектування, тоді як усне пояснення даних та перефразування використовують значно частіше як засіб перевірки розуміння інформації. Крім того, зафіксовано розбіжність між задекларованим змістом навчальних програм і реальною практикою. Лише третина завдань має чітке маркування відповідно до дескрипторів ЗЄР, що ускладнює їх цілеспрямоване використання у навчальному процесі.

Подібні тенденції простежено також в освітній практиці Польщі, де, за даними дослідження (Žindžiuvienė, Szlaužys, 2015), що було проведене до оновлення дескрипторної

бази ЗЄР, медіативні завдання використовують, проте їхній спектр залишається обмеженим. Домінуючим видом діяльності є перефразування в усній чи письмовій формах задля формулювання короткого резюме чи переказу ключових положень. Інші види медіації, зокрема узагальнення або точний переклад, представлені значно меншою мірою. Одним із чинників відносно успішного впровадження медіації в польській системі середньої освіти є використання національних підручників, розроблених вітчизняними авторами або адаптованих до освітніх запитів країни.

Відтак результати наведених досліджень засвідчують, що попри формальну інтеграцію медіації в навчальний процес її практична реалізація в школах Литви та Польщі характеризується обмеженістю. Зокрема, медіацію представлено тільки п'ятьма видами *медіації тексту*: *передаванням конкретної інформації, поясненням даних, опрацюванням тексту, перекладом та веденням нотаток* зі стратегією *адаптації мови*, тоді як *медіація понять* і *медіація спілкування* є поза межами системного навчання. Крім того, значна частина завдань сформована без урахування специфіки жодного з видів медіативної діяльності та їхніх стратегій.

Проблемні аспекти навчання медіації також відображено в португальському дослідженні (Pazos Anido, 2012), виконаному до оновлення дескрипторної бази ЗЄР, де виявлено, що медіація формально відсутня у шкільних планах, тоді як вчителі не володіють достатнім рівнем компетентностей для розроблення відповідних вправ на розвиток умінь медіації. Водночас науковиця констатує наявність завдань, які належать до медіативної діяльності, проте які не усвідомлені як такі ні вчителями, ні учнями. Зокрема, перефразування, пояснення слів та переклад використовують під час вивчення культур різних країн або коли учні пояснюють мовні явища чи ситуації однокласникам. У разі відсутності прямого перекладу іспанською мовою застосовують пояснення та відповідні еквіваленти; учням також пропонують переглянути відеоматеріали та підсумувати їхній зміст. Відповідно, досвід Португалії свідчить про відсутність послідовного впровадження медіації на рівні навчального планування. Попри це, у педагогічній практиці спостережено епізодичну реалізацію окремих видів медіативної діяльності, що охоплюють *медіацію тексту* (*передавання конкретної інформації, опрацювання тексту та переклад*) та *медіацію спілкування* (*фасилітація полікультурного*

простору, виконання ролі посередника у неформальних ситуаціях). Процес навчання при цьому спирається на стратегії *адаптації мови, зв'язку із попередніми знаннями та розширенням інформаційно насиченого тексту*. З огляду на те, що вчителі не ідентифікують вправи на медіацію і, відповідно, не можуть цілеспрямовано її розвивати, системне формування умінь медіації учнів є ускладненим.

Подальший аналіз європейського досвіду засвідчує, що труднощі впровадження медіації характерні не лише для португальської, а й для іспанської шкільної практики. Згідно з результатами дослідження (Alcaraz Marmol et al., 2024), значна частина вчителів має лише загальне уявлення про медіацію або взагалі не обізнана з цим поняттям. Лише незначна кількість педагогів демонструє готовність до її впровадження в освітній процес, тоді як більшість або використовує медіацію здебільшого лімітовано, або не застосовує її взагалі через відсутність навчальних матеріалів. Відтак труднощі впровадження медіації в іспанській шкільній практиці зумовлені не відсутністю нормативного підґрунтя, а недостатнім рівнем фахової підготовки педагогів. Це свідчить про те, що навіть за наявності відповідного нормативного забезпечення впровадження медіації в навчальний процес потребує цілеспрямованої підготовки вчителів, без якої навчання медіації залишається переважно декларативним.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Узагальнення аналізу навчальних планів Баварії, Франції та Баден-Вюртемберга засвідчує, що медіація утверджена як складник іншомовної освіти в європейському шкільному просторі та інтегрована у структуру комунікативної компетентності учнів. Спільною особливістю для вказаних планів є домінування *медіації тексту*, насамперед таких її підвидів, як *передавання конкретної інформації та опрацювання тексту*. Важливо зазначити, що жоден із планів не містить підвидів медіації тексту, пов'язаних із художньою літературою, а саме: *вираження особистої реакції на креативні тексти та їхній аналіз і критична оцінка*, що свідчить про системне виключення виміру критичного мислення у межах медіативної діяльності з іншомовної підготовки. Водночас *пояснення даних* у графічній або табличній формі також не представлено у жодній із розглянутих програм, попри його очевидну затребуваність в академічному та професійному спілкуванні. *Медіація понять* окреслена доволі

фрагментарно, зокрема, у навчальних планах Баварії та Баден-Вюртембергу її не виявлено, тоді як у Франції вона продемонстрована у повному обсязі. Своєю чергою медіацію спілкування відображено у курикумах усіх країн, розглянутих у цьому дослідженні. Крім того, у навчальних планах простежено нерівномірне охоплення медіативних стратегій, а саме: стратегія структування складної інформації відсутня у всіх трьох системах.

Аналіз емпіричних досліджень, проведених у Литві, Польщі, Португалії та Іспанії, засвідчив, що практична реалізація медіації у шкільній іншомовній освіті має фрагментарний характер. Притаманною всім країнам характеристикою навчання медіації є переважне зосередження на окремих підвидах медіації тексту зі стратегією адаптації мови, тоді як медіація понять та медіація спілкування є недостатньо представленими або взагалі не інтегрованими у процес навчання. Крім того, значна частина вправ на розвиток навичок та вмінь медіації не передбачає чітке розмежування видів медіативної діяльності та відповідних стратегій. Дослідження також виявили недостатній рівень методичної підготовки вчителів до навчання медіації.

Виявлені лакуни засвідчують, що навіть за умов нормативного закріплення медіації її реалізація у шкільній іншомовній освіті є частковою та не забезпечує цілісного розвитку її вмінь. У зв'язку з цим актуалізовано потребу у розробці методики навчання медіації, яка б охоплювала різні види медіативної діяльності, їхні стратегії та забезпечувала системний розвиток медіативної компетентності учнів старших класів у процесі навчання англійської мови.

Перспективу подальших досліджень убацьмаємо у вивченні стану навчання медіації в українських закладах загальної середньої освіти задля виявлення труднощів формування медіативної компетентності.

Список бібліографічних посилань

- Alcaraz Mármol et al., 2024 – Alcaraz Mármol, G., Martín-Macho Harrison, A., Guadamillas Gómez, M. V. (2024). Mediación lingüística y cultural en Inglés como Lengua Extranjera. Conocimientos y actitudes docentes en Educación Primaria. *Didáctica. Lengua y Literatura*, 36: 169–177. [in Span.]. URL: <https://revistas.ucm.es/index.php/DIDA/article/view/98419/4564456571287>.
- Common European Framework, 2020 – Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. Companion volume. (2020). Strasbourg: Council of Europe Publishing. 278 p.
- LehrplanPLUS, 11 Eng, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Jahrgangsstufe 11. Fachlehrpläne

- Englisch. [in Ger.]. URL <https://surl.li/yulaop>.
- LehrplanPLUS, 11 Fran, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Jahrgangsstufe 11. Fachlehrpläne Französisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.lt/smitvq>.
- LehrplanPLUS, 11 Span, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Jahrgangsstufe 11. Fachlehrpläne Spanisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.li/ydhqwb>.
- LehrplanPLUS, 12 Eng, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Jahrgangsstufe 12. Fachlehrpläne Englisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.cc/cwmrqq>.
- LehrplanPLUS, 13 Fran, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Jahrgangsstufe 13. Fachlehrpläne Französisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.cc/czhvwp>.
- LehrplanPLUS, 13 Span, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Jahrgangsstufe 13. Fachlehrpläne Spanisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.li/ikmwng>.
- LehrplanPLUS, 10 Eng, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Realschule. Jahrgangsstufe 10. Fachlehrpläne Englisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.li/ezcgbd>.
- LehrplanPLUS, 10 Fran, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Realschule. Jahrgangsstufe 10. Fachlehrpläne Französisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.li/jtxade>.
- LehrplanPLUS, 10 Span, 2026 – LehrplanPLUS. (2026). Realschule. Jahrgangsstufe 10. Fachlehrpläne Spanisch. [in Ger.]. URL: <https://surl.li/tuwimd>.
- Les programmes de langues, 2026 – Les programmes de langues vivantes étrangères et régionales au lycée en voies générale et technologique. (2026). [in Fren.]. URL: <https://surl.lu/tjnuhv>.
- Pazos Anido, 2012 – Pazos Anido, M. (2012). La mediación lingüística en las clases de ELE de nivel inicial en el 'ensino básico' y el 'ensino secundario' en Portugal. In: S. Borrell (ed.), *XXIII Congreso Internacional de la ASELE – Plurilingüismo y enseñanza de ELE en contextos multiculturales* (pp. 682–693). [in Span.].
- Programme d'anglais, 2024 – Programme d'anglais pour les classes de lycée général et technologique. (2024). [in Fren.]. URL: <https://surl.li/aehnik>.
- Projets de programmes de langues, 2024 – Projets de programmes de langues vivantes étrangères et régionales pour le lycée. (2024). [in French]. URL: <https://surl.li/sfryqo>.
- Sprachmittlung in den Bildungsplänen, 2016 – Sprachmittlung in den Bildungsplänen. (2016). [in Ger.]. URL: <https://surl.li/vpruqb>.
- Žindžiuvienė, 2023 – Žindžiuvienė, I. E. (2023). Mediation as a Skill in Foreign Language Classes in Secondary Education. *Society. Integration. Education: Proceedings of the International Scientific Conference*, 1: 633–643. Doi: <https://doi.org/10.17770/sie2023vol1.7108>.
- Žindžiuvienė, Szlaužys, 2015 – Žindžiuvienė, I. E., Szlaužys, W. (2015). Teaching Mediation in EFL Classes at Secondary Schools in Lithuania and Poland: Challenges and Perspectives. *Lietuvos ir Lenkijos santykių dinamika: nuo istorinės patirties iki šiuolaikinės situacijos* (pp. 51–75).

References

- Alcaraz Mármol, G., Martín-Macho Harrison, A., & Guadamillas Gómez, M. V. (2024). Linguistic and cultural mediation in English as a foreign language: Teachers' knowledge and attitudes in primary education. *Didáctica. Lengua y Literatura*, 36: 169–177 [in Span.].
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume (2020). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Companion volume*. Strasbourg, France: Council of Europe Publishing.
- LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Year 11. English curriculum. URL: <https://surl.li/yulaop> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Year 11. French curriculum. URL: <https://surl.lt/smitvq> [in Ger.].

- LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Year 11. Spanish curriculum. URL: <https://surl.li/ydhqwb> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Year 12. Englisch curriculum. URL: <https://surl.li/cwmrqz> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Year 13. French curriculum. URL: <https://surl.li/czhvwp> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Gymnasium. Year 13. Spanish curriculum. URL: <https://surl.li/ikmwng> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Secondary school. Year 10. Englisch curriculum. URL: <https://surl.li/ezcgbd> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Secondary school. Year 10. French curriculum. URL: <https://surl.li/jtxade> [in Ger.].
- LehrplanPLUS. (2026). Secondary school. Year 10. Spanish curriculum. URL: <https://surl.li/tuwimd> [in Ger.].
- Programmes for modern foreign and regional languages in general and technological upper secondary education. (2026). URL: <https://surl.li/tjnuhv> [in Fren.].
- Pazos Anido, M. (2012). Linguistic mediation in beginner-level Spanish as a foreign language (ELE) classes in “ensino básico” and “ensino secundário” in Portugal. In S. Borrell (Ed.), *XXIII International ASELE Conference – Plurilingualism and Spanish language teaching in multicultural contexts* (pp. 682–693) [in Span.].
- English curriculum for general and technological upper secondary school classes. (2024). URL: <https://surl.li/aehnik> [in Fren.].
- Draft programmes for modern foreign and regional languages for upper secondary education. (2024). URL: <https://surl.li/sfryqo> [in Fren.].
- Language mediation in the curricula. (2016). URL: <https://surl.li/vpruqb> [in Ger.].
- Žindžiuvienė, I.E. (2023). Mediation as a skill in foreign language classes in secondary education. *Society. Integration. Education: Proceedings of the International Scientific Conference*, 1: 633–643. Doi: <https://doi.org/10.17770/sie2023vol1.7108>.
- Žindžiuvienė, I.E., Szlauzys, W. (2015). Teaching mediation in EFL classes at secondary schools in Lithuania and Poland: Challenges and perspectives. In *Lietuvos ir Lenkijos santykių dinamika: nuo istorinės patirties iki šiuolaikinės situacijos* (pp. 51–75).

HLINKIN Artem

Ph.D student at the Department of German Language and Literature with Methods of Teaching, Kryvyi Rih State Pedagogical University

FEATURES OF TEACHING MEDIATION IN A FOREIGN LANGUAGE IN EUROPEAN SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS

Summary. *Introduction. In contemporary foreign language education, mediation is a pivotal component of communicative competence, gaining prominence following the update of the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Its role in secondary education is to develop students' ability to relay information, adapt discourse, and facilitate intercultural interaction in authentic contexts. Thus, mediation is fundamental to the development of students' mediative competence.*

Purpose. The study aims to analyze the state of mediation teaching in European schools; identify features of various mediation activities and strategies, and outline problematic issues in its theory and practice.

Methods. Theoretical methods, including literature analysis, synthesis, induction, and deduction, were applied to clarify the problem, while systematization and generalization helped identify issues in European school practice.

Results. The analysis of European curricula reveals that mediation remains uneven. While text mediation (i.e., relaying specific information and text processing) dominates, subtypes involving creative texts, data explanation, and mediation of concepts are largely neglected in

Germany, except in France. A systemic gap exists across all contexts regarding mediation strategies, particularly in the breakdown of complex information. In practice, tasks lack clear differentiation between mediation types and strategies, leaving mediation of concepts and communication outside systematic instruction.

Originality. The study provides a comparative analysis of mediation implementation across diverse European systems, identifying gaps between theoretical CEFR descriptors and their practical application in secondary school curricula.

Conclusion. The identified gaps indicate that even when mediation is normatively established, its implementation in school-based foreign language education remains partial and fails to ensure the holistic development of corresponding skills.

Keywords: *mediation; mediative competence; types of mediative activities; mediative strategies; foreign language teaching; European secondary education institutions; school foreign language education.*

Одержано редакцією 24.03.2026
Прийнято до публікації 11.04.2026